

Sjednocenost (jednota)

Musíme přísně rozlišovat mezi skutečnou jednotou, která je nezávislá na pozorovateli, a jednotou, jejímž zdrojem je pozorovatel. Mnohost bez sjednocení zůstává hromadou, po sjednocení se stává organickým celkem. Podmínkou vzniku celku je ustavení subjektu celku, který je zdrojem „svých“ akcí (veškeré aktivity, prováděné tímto celkem jakožto jednotou, tedy jakožto „jedním“). Způsob sjednocení nemůže spočívat v pořádání sub-složek zvenčí, ale musí angažovat vnitřní stránky těchto sub-složek. Z toho vyplývá, že sub-složkami, které mají být (resp. budou) sjednoceny v „jedno“, nemohou být pouhé mrtvé elementy, nýbrž opět nějaké „jednoty“, sjednocené na nižší úrovni. V tom smyslu je tedy představa starých atomistů (a už Pythagorova) hrubě mylná: sjednocení nejmenších elementů nemůže být založeno na vzájemném zachytávání jejich výčnělků, tedy pseudo-angažováním pouze jejich povrchu, ale musí být založeno na jejich zapojení přes jejich „nitro“ (vnitřní stránku). Ve vyšší jednotu mohou být tedy zapojeny pouze jejich „subjekty“, což znamená: přes zapojení samotné jejich aktivity. Ovšem otázkou zatím zůstává, odkud se právě a zejména na té na té nejnižší úrovni „jednot“ jejich subjekty berou.

(Praha, 190301-2.)